

Alweer enkele maanden ligt het onderwijs in Uganda weer volledig stil. De strikte lockdown is gelukkig overgegaan in gedeeltelijke maatregelen. Daardoor kunnen veel mensen wel weer aan het werk. Ook is het weer mogelijk je met het openbaar of eigen vervoer te verplaatsen. Ik ben zelfs alweer bij een bruiloft geweest.

De kinderen zie ik nu niet. Ik hoop binnenkort weer bij een aantal kinderen op bezoek te gaan. Wat me er nu nog van weerhoudt, is vooral dat mijn vriend momenteel niet mee kan. Ik wacht liever tot hij weer beschikbaar is, want hij spreekt Luganda. Dat is de lokale taal hier.

Want ja, om met de kinderen te communiceren, heb ik Ugandese Gebarentaal nodig. Maar om met de familieleden te praten, is Luganda onmisbaar! Het verschilt overigens wel per gezin. Als iemand goed onderwijs heeft gehad, dan kent men ook Engels. Dat is een van de voertalen hier, en vooral ook de voertaal tussen twee mensen uit verschillende delen van het land. In Uganda zijn wel 40 talen! Hier in en rond de hoofdstad is Luganda bekendste lokale taal. Veel van de ouders van onze sponsorkinderen hebben nooit goed onderwijs gehad. Dat is ook een van de oorzaken waardoor zij nu niet voldoende verdienen om zelf voor het onderwijs van hun kinderen te betalen. Voor hen is Luganda dus de voertaal.

Nu ik weer zo lang thuis zit, heb ik dan ook genoeg tijd om Luganda te oefenen. In de ochtenden geef ik les aan drie buurkinderen, die nu ook niet naar school gaan. Maar in de middag heb ik tijd voor de administratie, het huishouden en dus ook het leren van Luganda.

Volgens de Ugandezen is Luganda een makkelijke taal. Waarom ze dat denken, is me nog steeds niet duidelijk. Misschien omdat de woordenschat beperkt is. Maar de grammatica is juist heel ingewikkeld! Zelfstandig naamwoorden kan je indelen in tien groepen, en bij elke groep veranderen andere woorden in de zin. En er zijn zoveel verschillende manieren om werkwoorden net een beetje anders te vervoegen. Soms duizelt het me en voelt het als één grote puzzel.

Bij Nederlandse Gebarentaal was het vaak net andersom. Daar dacht degene die de taal nog niet kende, dat het vast heel makkelijk zou zijn! Is Gebarentaal niet net zoiets als het uitbeelden van wat woorden? Ook dan blijkt een taal toch heel wat ingewikkelder te zijn en veel meer regels te volgen.

Met Luganda blijf ik dapper doorgaan. Want ik heb een doel voor ogen. Op een dag wil ik vloeiend kunnen spreken met de familieleden van de kinderen. Dan kan ik hen zoveel beter bereiken, zoveel directer in contact zijn. Dat komt ten goede aan het dove kind. Ik zie er naar uit!



*Mijn naam is Famke (Nakimuli) Wildeman, 41 jaar, en tolk Nederlandse Gebarentaal. Sinds de zomer van 2016 woon ik in Uganda. Ik werk daar als vrijwilliger op een dovenschool, Uganda School for the Deaf in Ntinda, in de hoofdstad Kampala. Ik geef les en ik zoek sponsors voor dove kinderen uit armere gezinnen. Ook onderhoud ik contacten met de tolken Gebarentaal.*

© Doof.nl

